

การรักษาโรคอ้วน โดยทีมสหสาขาวิชาชีพ

หน่วยงาน : กลุ่มงานศัลยกรรม โรงพยาบาลกลาง

นวัตกรรม (Innovator) : นายณรงค์ บุญญภาส นายแพทย์ชำนาญการ

นางสาวพิมพ์ลรัตน์ คำแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

นางสุรินทร์ กาญจนสูตร พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ

มูลเหตุจูงใจ

ภาวะน้ำหนักเกินและโรคอ้วนเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญของประชากรโลกรวมถึงประเทศไทย โรคอ้วนเป็นปัจจัยสำคัญทำให้เกิดโรคเรื้อรังที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลทั้งของตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ การรักษาพยาบาลเพื่อแก้ไขปัญหาโรคอ้วน มีวิธีการที่หลากหลาย เช่น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การควบคุมอาหาร การออกกำลังกาย การใช้ยาและการผ่าตัด ปัญหาของการรักษาที่ตามมาได้แก่ การมีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้น แต่จากผลการวิจัย พบว่าการรักษาโดยการผ่าตัด เป็นวิธีการที่สามารถลดน้ำหนักได้ดีกว่าการรักษาวิธีการอื่นๆ ทั้งยังสามารถควบคุมน้ำหนักได้เป็นระยะเวลานานและผู้ป่วยสามารถหายจากโรคร่วมได้ด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า ทีมสหวิชาชีพ ครอบครัว ชุมชนและสังคม ยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การรักษาโรคอ้วนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นกลุ่มงานศัลยกรรมโรงพยาบาลกลาง ได้ตระหนักถึงความสำคัญจากปัญหาและผลกระทบที่ตามมาดังกล่าว จึงได้ดำเนินโครงการรักษาโรคอ้วนโดยทีมสหสาขาวิชาชีพขึ้น

วัตถุประสงค์

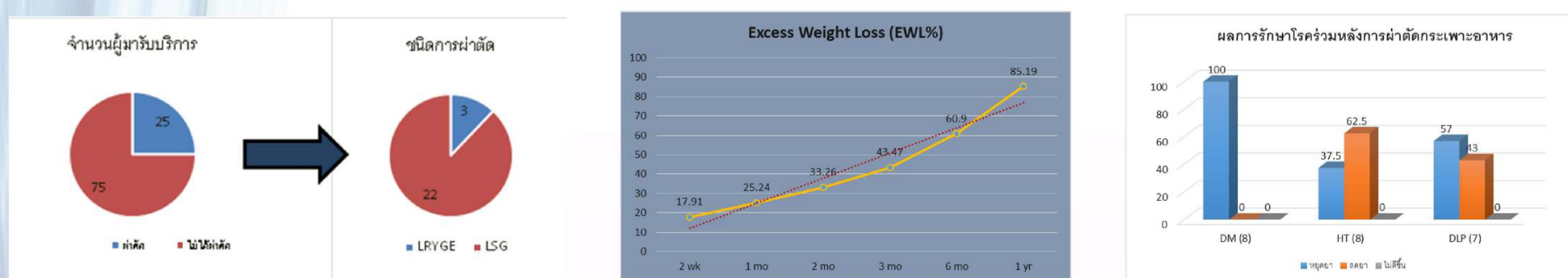
เพื่อรักษาโรคอ้วนแบบองค์รวมโดยทีมสหสาขาวิชาชีพ

การดำเนินการ

การดำเนินการรักษาโรคอ้วนโดยทีมสหสาขาวิชาชีพ โดยการจัดตั้งคลินิกโรคอ้วน เป็นการบริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (one stop service) ในการรักษาโรคอ้วนแบบองค์รวม โดยมีทีมสหสาขาวิชาชีพ ประกอบด้วย ศัลยแพทย์ แพทย์อายุรกรรมระบบต่อมไร้ท่อ แพทย์อายุรกรรมระบบทางเดินหายใจ นักกำหนดอาหาร พยาบาลวิชาชีพ นักกายภาพบำบัด และนักสังคมสงเคราะห์ ร่วมกันตรวจประเมินและให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยโรคอ้วน ทั้งที่ได้รับการรักษาโดยวิธีการผ่าตัดและไม่ผ่าตัด ตลอดจนมีการตรวจติดตามอาการและให้คำปรึกษาผู้ป่วยหลังการผ่าตัดในคลินิกเดียวกันทำให้ผู้ป่วยไม่ต้องเสียเวลาไปพบแพทย์หลายคลินิก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมกลุ่มช่วยส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการรักษา ซึ่งเป็นแนวทางในการเสริมพลัง (Empowerment) เพื่อให้การรักษาประสบความสำเร็จมากที่สุด

ผลลัพธ์

ผลการดำเนินงานในช่วงปีที่ผ่านมา คลินิกโรคอ้วนโรงพยาบาลกลาง มีผู้ป่วยมารับบริการ จำนวน 100 คน และได้รับการรักษาโดยวิธีการผ่าตัดกระเพาะอาหารเพื่อลดความอ้วน จำนวน 25 คน ซึ่งผลการรักษา ดังนี้

การนำไปใช้ประโยชน์

- จัดตั้งคลินิกโรคอ้วน เป็นการบริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (one stop service) ในการรักษาโรคอ้วนแบบองค์รวม โดยทีมสหสาขาวิชาชีพ
- เกิดแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การควบคุมอาหารและการออกกำลังกาย โดยใช้กระบวนการกลุ่ม
- เกิดเครือข่ายและสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้มีภาวะอ้วนกับทีมสหสาขาวิชาชีพ และผู้มีภาวะอ้วนด้วยตนเอง
- เกิดการกระจายความรู้จากโรงพยาบาลสู่ชุมชน

บทเรียนที่ได้รับ

- เกิดความร่วมมือระหว่างทีมสหวิชาชีพ เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดี
- กิจกรรมกลุ่มช่วยส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการรักษา ซึ่งเป็นแนวทางในการเสริมพลัง (Empowerment) เพื่อให้การรักษาประสบความสำเร็จมากที่สุด
- ผู้ป่วยโรคอ้วนได้รับการดูแลแบบองค์รวม

สรุป

ความอ้วนถือเป็นโรค เนื่องจากก่อให้เกิดโรคต่างๆตามมามากมาย ดังนั้น เมื่อเป็นโรคจึงควรได้รับการรักษาโดยความร่วมมือของ ทีมสหสาขาวิชาชีพ ซึ่งการผ่าตัดเป็นอีกวิธีที่ใช้ในการรักษาโรคอ้วนที่ได้ผลมากที่สุดในปัจจุบัน เพราะนอกจากจะทำให้ น้ำหนักลดแล้ว ยังทำให้โรคร่วมต่างๆดีขึ้นด้วย แต่อย่างไรก็ตามการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยหลังผ่าตัดมีความสำคัญ เพื่อให้ผลสำเร็จของการรักษา เกิดประสิทธิภาพสูงสุด